

ANAOKULU - İLKOKUL / REHBERLİK BİRİMİ BÜLTENİ

OKULA UYUM

Okula başlamak çocuğun yaşamında oldukça önemli bir olaydır. Çocuk bu süreçte, içinde doğup büyüdüğü ve kendini güvende hissettiği aile kurumunun dışındaki bir kuruma ve farklı bir ortama adım atmaktadır. Evde istediği zaman istediğini yapabilme özgürlüğüne sahip olan çocuk; ilk kez zil çalmadan dışarı çıkamayacağını, etrafındakilerle toplu olarak hareket etmesi gerektiğini anlar. Bu ortamda uyulması gereken birtakım kurallar, farklı özelliklere sahip öğretmenler ve öğrenciler, başarması gereken dersler ve yapması gereken birtakım görevler bulunmaktadır.

Çocuk için okula başlangıçta ilk haftalar kurallara uymada, sosyal ilişki kurmada, duygu ve davranışları kontrol etmede kritik öneme sahiptir. Çocukların okula uyum sağlamalarını etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Uyum süreci sadece çocuk için değil, aynı zamanda aile içinde yeni bir deneyimi içerir. Ailenin tutumu, çocuğun okula uyumu sürecinde oldukça etkilidir.

Okula başlama, zihinsel, bedensel ve duygusal açıdan hazır olmayı gerektirir. Çocuğun hazır bulunuşunda ve okula uyumunda okul öncesi eğitim almasının önemli bir payı vardır. Yapılan birçok araştırma, okul öncesi eğitimin ilköğretime uyumu kolaylaştırdığını ortaya koymuştur.

Ailelere Öneriler

- Çocuğun yaşadığı heyecanla karışık kaygısının temel nedeni bilinmezliğe doğru attığı adımdır. Okula başlamadan önce onu duygusal açıdan hazırlamak, yaşayacakları hakkında bilgi vermek kendisini iyi hissetmesini sağlayacaktır. Okulda çok sayıda arkadaş edineceğini ve onu seven öğretmenleri olacağını söyleyebilir, kendi okul anılarınızı anlatıp okula giden çocuklarla ilgili hikâyeler okuyabilirsiniz.
- Sabahları evden sakin, huzurlu ve mutlu ayrılmasına özen gösterin. Okula gelmeden önce sizlerle yaşadığı etkileşim psikolojik olarak uyumunu etkileyecektir.

- Okulun ilk günlerinde ve takip eden günlerde anne babaların sınıfta veya salonda bulunması, çocuğun okula alışmasını güçleştiren bir faktördür. Meraktan dolayı sınıfa gidip "Neler yapıyor" diye bakmak istemeniz yaşadığınız endişenin çocuğunuza yansımaya neden olur ve ona kaygılanmakta haklı olduğu mesajını verir.
- Çocuğunuz sabah okula gelmeniz konusunda ısrar ediyorsa ona herkesin bir görevi olduğunu, onun görevinin ise, okula gitmek olduğunu belirtebilirsiniz. Kullanacağınız ifadelerin kısa, net ve kesin olması önem taşır.
- Yatış ve kalkış saatlerinin rutine oturtulması, okula uyumun yanı sıra çocuğunuzun verimli öğrenmesine de olumlu etki sağlayacaktır.
- İlk günlerde fazla soru sormak, ne yediği ile ilgilenmek çocuğun uyumunu bozabilir. Sadece "Günün nasıl geçti?" diyerek kendisinin anlatması bekleyebilirsiniz.
- Ev ortamında ödev ve sorumluluklarınız hatırlatırken "Şunu yapmazsan öğretmenine söylerim" ifadelerini kullanmanız, çocuğun öğretmenleri ile kuracağı güven ve sevgi ilişkisini olumsuz yönde etkileyecektir.
- Karın ağrısı, mide bulantısı, kusma, yüksek ateş vb. rahatsızlıklar yaşayabileceği unutulmamalıdır. Böyle bir durumla karşılaştığınızda telaşa kapılmadan tutarlı ve kararlı bir şekilde sorunu çözmeye çalışmanız uygun bir yaklaşım olur.
- Ayrılırken ya da sizi görmediği bir anda kaçır gibi gitmek gitmeniz onun kaygısını arttıracak, okula uyumunu olumsuz etkileyecektir. Mutlaka kurdandan ayrılmadan önce çocuğunuza bunun bilgisini verip kısa bir vedalaşma ile ayrılabilirsiniz.
- Çocuğunuz, herhangi bir sağlık şikâyeti ile okula gitmek istemiyorsa öncelikle onu yargılamadan ve eleştirmeden dinlemelisiniz. Eğer rahatsız olmadığından eminseniz okula gelebileceğini uygun bir dille açıklamalı ve okula gitmesi konusunda onu ikna etmelisiniz. Daha sonra bu olaydan sınıf ve rehber öğretmenini haberdar edebilirsiniz.

KAYNAKÇA

E. D. Gül, OKULA BAŞLAMA VE UYUM SÜRECİ

MEB(2016), ANAOKULUNA YENİ BAŞLAYAN ÇOCUKLARIN UYUM SÜRECİ, Veli Bilgilendirme Broşürü.

S. Yoleri, H. M. Tanış, (2014), İLKOKUL BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKULA UYUM DÜZEYLERİNİ ETKİLEYEN DEĞİŞKENLERİN İNCELENMESİ, Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 4 (2), 2014, 130-141.